**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

**Факультет права та міжнародних відносин**

**Кафедра публічного та приватного права**

# ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ
## з дисципліни
## «Законотворчий процес»

**Курс:** V

**Спеціальність:** право

**Форма проведення:** письмова (тестування).

**Тривалість проведення**: 2 академічні години (1 год 20 хв).

**Максимальна кількість балів:** 40 балів.

**Критерії оцінювання:**

| Кількість балів | Значення оцінки |
|---|---|
| 37-40 балів | Допущено не більше 3 помилок у тестових завданнях. Відповіді повні. Студент вільно володіє теоретичним матеріалом. |
| 36-30 балів | Допущено не більше 10 помилок у тестових завданнях. Відповіді повні, з незначними неточностями. Студент володіє теоретичним матеріалом. |
| 29-15 балів | Допущено не більше 15 помилок у тестових завданнях. Відповіді з суттєвими неточностями. Студент володіє теоретичним матеріалом на низькому рівні. |
| 14-1 балів | Допущено більше 15 помилок у тестових завданнях. Відповіді з суттєвими неточностями. Студент не володіє теоретичним матеріалом. |

**Орієнтовний перелік питань:**

1. Поняття та необхідність соціального регулювання суспільних відносин.
2. Види соціального регулювання суспільних відносин.
3. Види ненормативного (індивідуального) регулювання суспільних відносин.
4. Поняття та співвідношення соціальних і технічних норм. Специфіка техніко-юридичних норм.
5. Класифікація соціальних норм на види.
6. Єдність, відмінність і взаємодія юридичних норм та норм моралі.
7. Співвідношення юридичних норм зі звичаями: єдність, відмінність і взаємодія.
8. Єдність, відмінність і взаємодія юридичних норм та релігійних норм.
9. Співвідношення юридичних норм з корпоративними нормами: єдність, відмінність і взаємодія. 10. Поняття, ознаки та структура юридичної норми.
11. Поняття та види (рівні) правового регулювання суспільних відносин.
12. Межі правового регулювання суспільних відносин.

13. Співвідношення понять «правотворча діяльність» («нормотворча діяльність») та «правове регулювання».
14. Поняття та види юридичної діяльності.
15. Нормотворча діяльність (нормотворчість): підходи до визначення поняття.
16. Співвідношення понять «нормотворчість», «правотворчість» та «законотворчість».
17. Співвідношення понять «нормотворчість» та «нормоутворення».
18. Суб'єкти нормотворчої діяльності.
19. Нормотворча компетенція.
20. Співвідношення понять «результат нормотворчості» та «форма (джерело) права».
21. Поняття та види форм (джерел) права.
22. Загальна характеристика форм (джерел) права в Україні.
23. Принципи нормотворчої діяльності.
24. Функції нормотворчої діяльності.
25. Поняття та форми систематизації законодавства.
26. Види систематизації законодавства.
27. «Вузьке» та «широке» поняття нормотворчого процесу.
28. Стадії нормотворчого процесу.
29. Види нормотворчої діяльності за юридичною силою нормативно-правових актів, що приймаються.
30. Види нормотворчої діяльності за суб'єктами нормотворчості.
31. Види нормотворчої діяльності за способом формування норм права.
32. Планування нормотворчої діяльності, його види.
33. Правове регулювання нормотворчої діяльності різних видів.
34. Поняття та ознаки нормативно-правових актів.
35. Співвідношення нормативно-правових актів з нормативними актами та правовими актами.
36. Юридична сила нормативно-правових актів.
37. Підходи до класифікації нормативно-правових актів на види.
38. Співвідношення законів та підзаконних нормативноправових актів.
39. Види законодавчих актів за значенням і місцем у системі законодавства.
40. Конституційні закони, звичайні закони та субститутні законодавчі акти (акти делегованого законодавства) в Україні.
41. Види підзаконних нормативно-правових актів за суб'єктами нормотворчості.
42. Співвідношення понять «чинність» та «дія» нормативноправових актів.
43. Дія нормативно-правових актів у часі, просторі та за колом осіб.
44. Система нормативно-правових актів в Україні: склад та ієрархія.
45. Експертиза нормативно-правових актів, її види.
46. Поняття та види юридичної техніки.
47. Поняття, структура, види нормотворчої техніки.
48. Основні риси офіційно-документального стилю.
49. Термінологія нормативно-правових актів.
50. Нормативна побудова.
51. Співвідношення юридичної норми та статті нормативноправового акта.
52. Юридична конструкція.
53. Галузева типізація.
54. Правові положення та їх види.
55. Прийоми визначення понять через перерахування та через рід і видову відмінність.
56. Прийом нормотворчої техніки класифікації понять.
57. Прийом нормотворчої техніки «підміна понять».
58. Використання оціночних понять.
59. Юридичні презумпції та фікції.
60. Прийоми встановлення зв'язків між правовими положеннями.

61. Правове регулювання вимог нормотворчої техніки.
62. «Широке» та» вузьке» розуміння законодавчого процесу.
63. Підготовка проекту законодавчого акта.
64. Концепція проекту законодавчого акта.
65. Особливості структури законодавчого акта.
66. Основні стадії законодавчого процесу.
67. Поняття промульгації закону.
68. Право вето.
69. Співвідношення понять «оприлюднення» та «опублікування» законодавчого акта.
70. Види законодавчого процесу.
71. Прийняття законодавчих актів всеукраїнським референдумом.
72. Особливості прийняття конституційних законів.
73. Особливості змісту, структури та порядку прийняття закону про Державний бюджет України на поточний рік.
74. Особливості змісту, структури та порядку прийняття законів про ратифікацію (денонсацію) міжнародних договорів.
75. Особливості змісту та структури законів про внесення змін до законодавчих актів.
76. Особливості змісту, структури та порядку прийняття кодифікаційних законодавчих актів.
77. Підзаконна нормотворчість Верховної Ради України.
78. Підзаконна нормотворчість Президента України. Інститут контрасигнації.
79. Нормотворча діяльність Кабінету Міністрів України
80. Поняття адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
81. Організаційно-правові засади адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
82. Пріоритетні сфери адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
83. Порядок адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу

**Екзаменатор:** О.В. Баклан

**Завідувач кафедри:** Л.В. Орел